

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Beatitudine, de Actibus humanis, eorumque Moralitate, de
Virtutibus ac Donis, de Vitiis ac Peccatis, & de Legibus, nec-non
Dissertationem Theologicam de Probabilitate

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. I. Quibusdam præmissis, referuntur sententiæ

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78232)

est lib. de doctrina Christiana cap. 4. ubi præter A
fruitionem & licitum usum, ponit usum illicitum,
eumque *absentem* appellat. Quo etiam modo lo-
quendi utitur S. Thomas 1. p. qu. 48. art. 6. & in
3. dist. 38. art. 1. & alibi.

88. Obijcies secundo: Justus venialiter peccans
non amat objectum illius peccati propter Deum,
aliàs diceretur peccare propter Deum, cum pro-
pter id aliquis peccet, propter quod objectum
peccaminosum amat: Ergo amat illud præcisè
propter ipsum, atque aded ut finem saltem nega-
tive ultimum.

89. Respondeo peccantem venialiter neque ama-
re objectum peccati propter ipsum, neque pro-
pter Deum, sed propter bonum proprium & pri-
vativum; cum omnis inclinatio tendat ad bonum B
proprium & perfectivum illius naturæ à qua di-
manat, & in qua radicatur, seu illius suppositi
in quo talis natura existit, ut ex supra dictis patet:
bonum autem proprium & privativum in peccate
venialiter, ordinatur habitualiter in Deum, mo-
dis supra explicatis. Nec propterea concedendum
est illud quod inferitur, nempe justum peccate
venialiter propter Deum, quia *ly propter* denotat
influxum causæ finalis, qui non potest competere
Deo in ordine ad peccatum veniale: cum non
possit movere aut excitare moraliter voluntatem
ad peccandum venialiter.

90. Obijcies tertio contra ultimam conclusionem:
Bonum quod habet rationem ultimi finis, est fa-
tiativum & adæquatum respectu voluntatis: Sed
bonum proprium & privativum non est fatiativum
voluntatis justii venialiter peccantis, cum præter il-
lud per charitatem bonum superius & divinum ap-
petat: Ergo bonum proprium non est finis ulti-
mus justii venialiter peccantis.

91. Respondeo concessa Majori, negando Mayo-
rem: nam bonum proprium est fatiativum & ad-
æquatum respectu voluntatis justii, non absolute,
sed in suo ordine, nimirum ut appetentis ex incli-
natione propriæ naturæ, appetitus enim qui fun-
datur in propria natura, in bono ipsius naturæ satia-
tur: veruntamen quia justus ratione gratiæ habet a-
lium superiorem appetitum, scilicet charitatem,
quæ non satiatur nisi in bono omnino superiori &
divino, bonum proprium dicitur adæquatum &
fatiativum tantum secundum quid, respectu vo-
luntatis justii venialiter peccantis (subindeque finis
ejus ultimus non simpliciter & absolute, sed secun-
dum quid & cum addito, nempe in ratione finis
præcisè actualis) non quia non satiet totum appe-
titum, qui ad ipsum formaliter est, sed quia appe-
titus quem satiat, habet supra se alium superio-
rem, scilicet charitatem, cui subordinetur, quæ
bonum superius & divinum appetit.

ARTICULUS V.

*Utrum homo in statu justitiæ originalis exi-
stens, impotens esset peccandi venialiter,
idque ab intrinseco, & ex vi doni integri-
tatis? & an idem etiam dicendum sit de
Angelo?*

S. I.

Quibusdam præmissis referuntur sententiæ.

92. SUPPONENDUM est primò, seu potius re-
scolendum ex dictis art. 1. §. 1. peccatum ve-

niale esse in triplici differentia: aliud ex genere, seu
ex propria materia & objecto, ut verbum otio-
sum: aliud ex parvitate materiæ, ut futurum rei
exiguæ: alterum ex imperfecta deliberatione, ut
motus primò secundi concupiscentiæ, sicut ibi la-
tius exposuimus.

93. Supponendum secundo ex doctrina D. Tho-
mæ qu. 15. de verit. art. 2. communiter recepta,
quod licet potentia intellectiva in homine non sit
nisi unica, duo tamen diversa habet munera, at-
que aded est virtualiter multiplex, propter quod
diversis nominibus signitur. Dicitur enim ra-
tio superior, quatenus speculatur vel consulit res
æternas & increatas sibi superiores, nempe ratio-
nem finis ultimi, divinam legem, divinam sapientiam,
veracitatem, & hujusmodi per quas cætera
omnia, sive quæ agenda, sive credenda & tenen-
da sunt, regulantur. Econtra verò dicitur ratio
inferior, in quantum rebus temporalibus intendit,
& circa eas tanquam circa propriam materiam oc-
cupatur.

94. Supponendum tertio, duobus modis intelli-
gi posse, aliquem carere potestate peccandi: primò
ab intrinseco, ratione bonæ dispositionis interio-
ris, & provenientis ab aliquo dono sibi inhærente,
ut contingit in beatis & confirmatis in gratia: se-
cundò ab extrinseco, propter extrinsecum Dei fa-
vorem & protectionem, seu à divina providentia
præservante à peccato. His positis.

95. Circa propositam difficultatem quatuor repe-
rio diversas Authorum sententias. Prima docet
absolute hominem in statu justitiæ originalis po-
tuisse peccare venialiter. Ita Scotus in 2. dist. 21.
qu. 1. Gabriel, Major, Altiisiodorensis, & alii.

Secunda, quæ est Almaïni tract. 3. moral. cap.
2. & 22. & Duvalii hic qu. 5. art. 5. fatetur qui-
dem non potuisse hominem in illo statu committere
aliquod peccatum veniale, quod esset tale ex
subreptione, sive ex imperfecta deliberatione; af-
ferit tamen peccata venialia ex genere suo, aut ex
parvitate materiæ, fuisse cum illo statu compos-
sibilia.

96. Tertia impotentem agnoscit hominem, du-
rante statu justitiæ originalis, ad omnia profus
peccata venialia; sed addit quod impossibilitas
illa (saltem quantum ad peccata venialia ex ge-
nere suo, vel ex parvitate materiæ) non proveniebat
ex vi præcisè doni integritatis, sive justitiæ
originalis, sed ex speciali tantum providentia
& protectione, quæ à Deo impediatur ac
peccaret venialiter. Ita Suarez tract. de peccatis
disp. 2. lect. 7. Vazquez hic disp. 148. cap. 3. num.
7. & Curiel. qu. 79. art. 3. dubio unico, pro hac
sententia citans Melchiorum Canum 2. p. reley-
tionis de sacramentis in genere.

97. Quarta sententia, quæ in schola Thomistarum
communis est, docet hominem in statu justitiæ o-
iginalis nullius generis peccata venialia potuisse
committere; talemque impeccabilitatem habu-
isse ex vi præcisè perfectionis justitiæ originalis, seu
ex vi doni integritatis, perfecte subjicientis inferio-
ra superioribus, id est appetitum sensitivum ratio-
ni, & rationem inferiorem superiori, absque ulla
speciali Dei manutentione, seu protectione.